

TOIMINTASUUNNITELMA 2026

Johdanto

Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseuran (UKKT) tarkoituksena on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta. Kahdeksannen toimintavuoden alkaessa seuran toimintatavat ovat jo vakiintuneita, mutta samalla seura etsii uusia tapoja edellä mainitun tarkoituksenykälän toteuttamisessa. Alkuvuoden osalta tämä suunnitelma sisältää jo toteutunutta toimintaa.

Uskonto, katsomus ja kasvatus -aikakauskirja

*Uskonto, katsomus ja kasvat*us. *Tieteellinen aikakauskirja* (UKK) ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 2021. Julkaisu on saanut Julkaisuforumilta luokituksen JUFO 1. Julkaisun tarkoituksena on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta. Aikakauskirja ottaa vastaan artikkelikäsikirjoituksia, katsauksia ja kirja-arvosteluja, jotka liittyvät uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimukseen.

Julkaisu toimii avoimen saatavuuden (open access) -periaatteella. Tieteelliset artikkelit voiva olla empiirisiä, teoreettisia tai metodologisia kirjoituksia. Artikkelit lähetetään ennen julkaisupäätöstä refereekierrokselle niiden tieteellisen tason varmistamiseksi. Tutkimusartikkelien arvioinnissa noudatetaan Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) mukaista vertaisarviointia (double blind). Vertaisarviointiprosessi dokumentoidaan TSV:n ohjeiden mukaisesti. Katsaukset-osiossa julkaistaan lyhyitä tutkimukseen liittyviä kirjoituksia. Ne voivat olla esimerkiksi väitösluentoja, tutkimusesittelyjä, ajankohtaisia tutkimuskatsauksia, tutkimusartikkelia suppeampia tieteellisiä kirjoituksia tai puheenvuoroja uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen alalta. Lisäksi aikakauskirja julkaisee kirja-arvosteluja tutkimusalaan liittyvästä kirjallisuudesta. Arvioitavat kirjat voivat olla suomenkielisiä tai vieraskielisiä uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusalaan liittyviä teoksia.

Uskonto, katsomus ja kasvatus julkaisee kaikki artikkelit avoimesti lisenssillä CC-BY. Artikkelit ovat välittömästi numeron julkaisun jälkeen avoimesti luettavissa. Uskonto, katsomus ja kasvatus ei kerää maksuja sähköisesti julkaistavan version lukemisesta eikä lataamisesta, ei myöskään kirjoittajilta artikkelin prosessoimisesta.

Aikakauskirjaa on ilmestynyt joinakin vuosina kaksi numeroa, mutta useimpina vain yksi numero. Tavoite on, että jatkossa *UKK* tulee ilmestymään kahdesti vuodessa, joista toinen on teemanumero. Ensimmäinen teemanumero julkaistaan kesäkuussa 2026 teemalla Kansalaisuus, kansallisuus ja katsomus.

Aikakauskirja julkaistaan sekä painettuna että verkossa seuran sivuilla (ukkt.fi) ja Journal.fi-alustalla. Painettua julkaisua puoltaa sen käytettävyyden markkinoinnissa ja parempi huomioarvo. Toimituskuntaan kuuluvat Dosentti FT Anuleena Kimanen (päätoimittaja), professori TT Kati Tervo-Niemelä, TT Jouko Porkka, TT Minna Valtonen ja TT Pietari Hannikainen. Toimituskuntaa voidaan täydentää tarpeen mukaan. Toimitussihteeri on TT Tiia Liusti.

Uskonto, katsomus ja kasvatustajassa – UKK Ajassa

UKKT käynnistää vuoden 2026 aikana blogitoiminnan, jonka vastuhenkilö on väitöskirjantutkija Elina Hirvonen. Blogin julkaisutoiminnasta vastaa UKKT:n toimituskunta yhdessä viestintäryhmän kanssa.

Tapahtumat ja toiminta

Tutkimuksen iltapäivä järjestetään 14.1. klo 12.30–15.30 Tieteiden talolla Helsingissä (Kirkkokatu 6) teemalla *Uskonnon ja katsomuksen lukutaito*. Ohjelmassa on Martin Ubanin luento aiheesta *Uskonnon ja katsomuksen lukutaito – tieto, kriittisyys ja kontextuaalisuus*, ja Teemu Pauhan luento aiheesta *Kuinka ymmärtää ”vierasta” uskontoa? Esimerkkinä suomalaiset shiianuoret ja Koraani*. Laura Huoviselta on pyydetty kommenttipuheenvuoro Marin Ubanin luento ja Tuomas Äystöltä (Reliact-projekti: Religious Literacy in Action) Teemu Pauhan luento. Tapahtumassa julkistetaan myös Majakka-palkinto, joka on UKKT:n huomionosoitus edellisen valinnan jälkeen ilmestyneille parhaille opinnäytetöille, jotka liittyvät seuran tavoitteisiin.

Nuori 2026-tapahtuma on Nuorisola ry:n ja Kirkkohallituksen yhteistyössä järjestämä suurtapahtuma, joka pidetään 14.-15.4.2026 Finlandia-talolla Helsingissä. UKKT on mukana tapahtumassa sekä ohjelmantuottajana että näytteilleasettajana. UKKT:n vastuulla oleva ohjelmakokonaisuuden *Nuoret, uskonto ja hyvinvointi: Uskonto nuorten hyvinvoinnin tukena ja uhkana epävarmuuden ja polarisaation ajassa*. Ohjelman toteuttavat Kati Tervo-Niemelä, Jouko Porkka ja Jari Pulkkinen. Ohjelmaosio liittyy tapahtuman teema-alueeseen ”Kuinka nuorten mielen hyvinvointia vahvistetaan”. UKKT:n tuottamassa ohjelmassa tarkastellaan nuorten uskonnollisuuden muutosta, sen yhteyttä arvomaailmaan, hyvinvointiin, nuorten pelkoihin ja näkemyksiin tulevaisuudesta. Aineistoina käytetään mm. laajaa rippikouluista kerättyä aineistoa sekä nuorilta miehiltä ja suomalaisista perheistä kerättyä tutkimusaineistoa sekä tuoreita kansainvälisiä aineistoja. Vuosina 2019–2025 kerätty ja yli 130 000 rippikoulunuoren vastaukset sisältävä aineisto tarjoaa ainutlaatuisen näkymän nuorten ajattelumaailmassa tapahtuneeseen muutokseen.

Teologian ja uskonnotutkimuksen päivät 2026 järjestetään Helsingin yliopiston päärakennuksella 11.–13.5. UKKT on tapahtumassa ohjelmantuottajana. Seuran vastuulla oleva ohjelmakokonaisuus on otsikoitu *Uskonto, katsomus ja kasvatustajien epävarmuuksien aikoina*, joka on avoin työryhmä. Avoimiin työryhmiin voi hakea rajoituksetta jokainen, jonka teema soveltuu työryhmän sisältöön. Työryhmästä vastaavat seuran puolesta Kati Tervo-Niemelä, Jouko Porkka ja Anuleena Kimanen.

Työryhmän sisältökuvauksessa todetaan, että työryhmään kutsutaan esitelmää, jotka tarkastelevat uskontoon, katsomukseen ja kasvatukseen liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Erityisen tervetulleita ovat esitelmät, jotka käsittelevät katsomuskasvatukseen liittyviä muutoksia ja mahdollisia jännitteitä globaalin epävarmuuden ajassa. Esitelmät voivat käsitellä kodin katsomuksellista kasvatusta, yhteiskunnan varhaiskasvatuksen katsomuskasvatusta, koulun uskonnon tai ET:n opetusta tai katsomuksellista moninaisuutta erilaisissa kasvatusympäristöissä. Työryhmään sopivat myös esitelmät, jotka käsittelevät kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen tekemää kasvatustoimintaa. Lisäksi työryhmään sopivat esitelmät, jotka käsittelevät yksilön katsomuksellista kehitystä tai ammatillista kehitystä katsomuksellisten kysymysten suhteen. Työryhmän esitelmien pohjalta on mahdollista tarjota artikkelia julkaistavaksi Uskonto, katsomus ja kasvatustajien -tieteellisessä aikakauskirjassa.

18th Nordic Conference on Religious Education (NCRE), järjestetään Helsingin yliopistolla 8–11 kesäkuuta 2026. Tapahtumaan osallistuvat seuran hallituksen jäsenet mainostavat seuran aikakauskirjaa ja blogia sopivissa tilanteissa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että blogi on kaksikielinen (suomi, ruotsi) ja aikakauskirja kolmikielinen (suomi, ruotsi ja englanti).

Turussa järjestetään hybridiseminaari Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen teemanumeron ympärille elo-syyskuussa yhteistyössä Turun yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen Kulttuuri, identiteetti ja etiikka -tutkimusteemaryhmän kanssa. Yhteistyö mahdollistaa uusien verkostojen kutsumisen tapahtumaan mukaan. Näitä ovat esimerkiksi Turun yliopiston uskontotieteen oppiaineen, Åbo Akademin teologisten oppiaineiden, Donner- ja Polin-instituuttien väkeä, uskonnon ja elämänskatsomustiedon opettajien paikalliskerhot sekä Turun seurakuntien ja Turun tuomiokapitulin väkeä.

Yhteisöjäsenten ja yhteistyökumppaneiden tapaaminen järjestetään elokuussa 2026 Tieteiden talossa. Tilaisuus noudattaa vuoden 2025 rakennetta.

Seuraava Tutkimuksen iltapäivä järjestetään tammikuussa 2027. Tässä yhteydessä jaetaan myös seuraava Majakka-palkinto.

Jäsenyyden työryhmissä

1 Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushanke

Diak toteuttaa Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushanketta, jossa kootaan tietoa opiskelijoiden ammatillisen motivaation ja identiteetin muutoksesta vuosina 2022–2025. Lisäksi hankkeeseen liittyen neljä yamk-opiskelijaa tekee opinnäytetyötä, joka liittyy aihealueeseen. Arja Lusa on UKKT:n edustaja tutkimushankkeen ohjausryhmässä.

2. Diakonian ja kasvatuksen barometri

Diak toteuttaa Kirkkohallituksen rahoittaman Diakonian ja kasvatuksen barometri -tutkimuksen. Barometrin ohjausryhmässä on UKKT:n edustajana Jouko Porkka.

Viestinnän kehittäminen

Viestinnän tavoitteet ja vastuut on kirjattu seuran viestintästrategiassa. Yhdistyksen verkkoviestinnästä ja nettisivuista vastaa väitöskirjatutkija Elina Hirvonen.

Uutena kehittämisalueena on podcast-toiminta, jonka suunnittelua jatketaan, mikäli saadaan tarkoitukseen TSV:n avustus.

Seura on mukana katsomusaineiden opettajille suunnatussa uutiskirjeessä PITKO – Pedagogisia ideoita ja tutkimustietoa katsomusaineiden opetukseen. Yhteistyössä ovat lisäksämme mukana STEP-koulutuksen Uskonnonopetus.fi, Teologia.fi ja Katsomukset-blogi. Vuoden 2026 alusta käynnistyvä uutiskirjeyhteistyö mahdollistaa katsomusaineiden opettajien tavoittamisen aikaisempaa tehokkaammin. Uutiskirje ilmestyy kaksi kertaa vuodessa, tammi-helmikuussa ja elo-syyskuussa. Uutiskirjeessä voidaan tehdä esimerkiksi UKK ajassa -blogista nostoja, joihin yhteistyöryhmä kehittää myös pedagogisia ideoita käytettäväksi lukio-opetuksessa. Lisäksi alkusyksyn uutiskirjeessä voidaan tiedottaa tutkimuksen iltapäivästä. Uutiskirjeelle hankitaan ensimmäiset tilaajat EDUCA-messuilla tammikuussa 2026.

Hallinto

Seuran asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu yhdeksän vuosikokouksessa valittua varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Yksi henkilö voi toimia hallituksen jäsenenä kolme peräkkäistä kolmivuotiskautta. Vuosikokous valitsee hallituksen jäsenistä puheenjohtajan vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan.

Hallituksen jäsenistä kolme on vuosittain erovuorossa. Vuoden 2026 vuosikokouksessa erovuoroisia ovat Minna Valtonen, Kati Tervo-Niemelä ja Jarmo Kokkonen. Toiseksi varajäseneksi voidaan valita uusi henkilö vuosikokouksessa 2026. Hallitus kokoontuu vuonna 2026 aikana 5-7 kertaa ja pitää lisäksi yhden puolen päivän mittaisen suunnittelukokouksen, joka toteutetaan hybridinä. Hallituksen tehtävät on määritelty seuran säännöissä. Hallituksen kokoukset valmistelevat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri. Seuran vuosikokous pidetään 16.3.2026 Teams- kokouksena. Kokouksessa käsitellään sääntömuutokset.

Jäsenet

Uusien jäsenten rekrytoiminen on keskittynyt tapahtumiin, joissa seura on ohjelmansuorittajana ja joissa sillä on näyttelypiste. Määrällinen jäsentavoite vuoden 2026 lopussa on 90 henkilöjäsentä (vuoden 2025 lopussa 78), 40 opiskelijajäsentä (11) ja 12 yhteisöjäsentä (vuoden 2025 lopussa 9). Jäsenhakemuksia varten on seuran verkkosivuilla sähköinen lomake. Sen toimivuutta arvioidaan ja kehitetään edelleen. Jäsenrekrytointia suunnataan aikaisempaa enemmän sekä eri uskontojen että yhteiskunnan kasvatuksen tutkimuksen suuntaan. Tämä otetaan huomioon viestinnässä ja tapahtumien sisällöissä. Yhteyttä jäseniin pidetään postittamalla seuran julkaisema Uskonto, katsomus ja kasvatus tieteellinen aikakauskirja painettuna kaikille jäsenille kotiosoitteeseen. Yhteisöjäsenten edustajia kutsutaan lisäksi kerran vuodessa kehittämisspäivään, jossa heillä on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suuntaamiseen ja sen sisältöön.

Talous

Toimintavuoden aikana kiinnitetään edelleen huomiota seuran talouden huolelliseen hoitamiseen. Tavoitteena on, että jäsenmaksut, avustukset ja muut tulot muodostavat riittävän laajan ja kestävä pohjan taloudelle, joka mahdollistaa seuran tavoitteiden mukaisen toiminnan pitkäjänteisen toteuttamisen. Jäsenten hankkiminen ja jäsenistöstä huolehtiminen on osa tätä taloudenpitoa.

Tulo- ja menoarvio esitellään erikseen.

Hallitus 15.1.2026